

فرزندپروری در سایه کتب آسمانی

مؤلفان:

عطفه ساعدی

زهرا لاری

فائزه شه دوست فرد

۱۳۹۶

سرشناسه	ساعدی، عاطفه، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	فرزندپروری در سایه کتب آسمانی/مولفان عاطفه ساعدی، زهرا نوری، فائزه شه‌دوست‌فرد.
مشخصات نشر	تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۳۱ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۰۸۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیها
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۳۷.
موضوع	اسلام و آموزش و پرورش
موضوع	Islamic education :
موضوع	تربیت خانوادگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	Domestic education -- Religious aspects -- Islam* :
شناسه افزوده	نوری، زهرا، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	شه‌دوست فرد، فائزه، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگر	۱۳۹۶ س ۴۲۴/۲۳۰/۴ BP۱۸/
رده بندی دی‌سی	۴۸۳۷/۲۹۷ :
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۹۹۹۲۳ :

عنوان: فرزندپروری در سایه کتب آسمانی
مؤلفان: عاطفه ساعدی- زهرا نوری - فائزه شه‌دوست فرد

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۶

ناشر: شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۹۵۰۰ تومان

شماره شابک: ۹-۰۸۴-۴۶۳-۶۰۰-۹۷۸

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴ واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۶۶

www.shaparac.com

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسندگان بود و هرگونه تکثیر و کپی برداری از این کتاب غیر قانونی می‌باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت

فهرست

فصل اول

- ۱-۱ مقدمه ۱۳
- ۲-۱ بررسی مفاهیم و اصطلاحات کلیدی ۱۹
- ۱-۲-۱ نهج البلاغه ۱۹
- ۳-۱ تربیت ۲۰
- ۴-۱ جامعه ۲۲
- ۵-۱ نهج البلاغه و مستدرکات آن ۲۳
- ۱-۱-۱ کالبد شکافی لغوی ۲۳
- ۱-۲-۵ پارادایم‌های سید رضی ۲۵
- ۶-۱ بررسی مسئله استناد نهج البلاغه به امام علی (ع) ۲۶
- ۷-۱ نهج البلاغه در جامعه مدرن اسلامی ۲۸
- ۱-۷-۱ توجه حضرت آیت الله العظمی خامنه ای ۲۹

فصل دوم

- ۲-۱ ضرورت بحث تربیت ۳۱
- ۲-۲ مفهوم تعریف تربیت ۳۴
- ۳-۲ ماهیت و چیستی تربیت ۳۶
- ۲-۳-۱ بعد معرفت و شناخت ۳۶
- ۲-۳-۲ بعد تغییر و تحول ۳۶
- ۲-۳-۳ بعد ارزشی ۳۷
- ۲-۳-۴ بعد اثربخشی ۳۷
- ۴-۲ وظیفه حاکم اسلامی در تعلیم و تربیت ۳۷
- ۵-۲ وظیفه دولت اسلامی در تعلیم و تربیت ۳۸

فصل سوم

- ۳-۱ راه تربیت انسان ۴۱
- ۳-۲ موانع و مقتضیات تربیت ۴۳
- ۳-۳ موانع و مقتضیات فردی ۴۵
- ۳-۴ موانع و مقتضیات اجتماعی ۴۶

- ۳-۴-۱ موانع معرفتی ۴۷
- ۳-۴-۲ آسیب های رفتاری ۴۸

فصل چهارم

- ۴-۱-۱ روشهای پیامبر در تعلیم و تربیت کودک ۵۱
- ۴-۱-۲ روش الگویی ۵۱
- ۴-۱-۳ روش عقلانی ۵۴
- ۴-۱-۴ روش دانش اندوزی ۵۴
- ۴-۱-۵ روش جلب اعتماد ۵۵
- ۴-۱-۶ تحکیم شخصیت ۵۵
- ۴-۱-۷ مهمی و رزوی ۵۵
- ۴-۱-۸ پند و اندرز ۵۵
- ۴-۱-۹ سببه ۵۶
- ۴-۱-۱۰ نیکی و بربر ۵۶
- ۴-۱-۱۱ تکرار و استرار ۵۶
- ۴-۱-۱۲ روش علمی ۵۷
- ۴-۲ افلاطون ۵۷
- ۴-۳ ارسطو ۵۹
- ۴-۴ خواجه نصیرالدین طوسی ۶۰
- ۴-۵ ابن سینا ۶۱
- ۴-۵-۱ مرحله پیش دبستانی ۶۱
- ۴-۵-۲ مرحله یادگیری در مدرسه ۶۲
- ۴-۵-۳ مرحله حرفه آموزی ۶۲
- ۴-۵-۴ محتوای تعلیم و تربیت از دیدگاه ابن سینا ۶۳
- ۴-۶ امام خمینی ۶۴
- ۴-۶-۱ مسائل اساسی در باب تربیت از دیدگاه امام (س) ۶۴
- ۴-۶-۲ عوامل مؤثر در تربیت از دیدگاه امام (س) ۶۵
- ۴-۷ نمره اجتماعی تربیت از دیدگاه امام علی (ع) ۶۸

فصل پنجم

- ۵-۱ اشخصیت کودک و تأثیر پذیری او از روز اول تولد ۷۱
- ۵-۲ اهمیت تربیت در دوران کودکی ۷۳

۷۵.....	۳-۵ فرزندپروری در آیات و روایات
۷۶.....	۴-۵ تعلیم و تربیت و مراحل رشد و روایات مربوط به آنها
۷۹.....	۵-۵ آغاز تعلیم و تربیت کودک
۸۱.....	۵-۶ نقش معلم و تأثیرش بر کودک
۸۲.....	۵-۷ شرایط معلم و مربی از سیمای اسلام
۸۳.....	۵-۸ شرایط معلم و مربی از سیمای نهج البلاغه
۸۳.....	۵-۸-۱ سیره پیامبر(ص) به عنوان یک طیب و مربی بزرگ از سیمای نهج البلاغه
۸۵.....	۵-۹ حقوق کودک از نظر امام علی(ع)
۸۶.....	۵-۱۰ اتلاف، پیگیر حضرت علی(ع) در امر تربیت
۸۸.....	۵-۱۰-۱ ایجاد تربیت از دیدگاه امام علی(ع)
۹۳.....	۵-۱۱ مراحل تربیت کودک از دیدگاه امام علی(ع) در نهج البلاغه
۹۴.....	۵-۱۱-۱ انتخاب همسر
۹۶.....	۵-۱۱-۲ ایام بارداری
۹۸.....	۵-۱۱-۳ دوران کودکی
۱۰۱.....	۵-۱۱-۴ دوران هفت سالگی یا آغاز تعلیم همراه تربیت
۱۰۲.....	۵-۱۱-۵ تعلیم قرآن و دانش
۱۰۲.....	۵-۱۲ تعلیم و تربیت در خانواده و مسئولیت پدر و مادر و خانواده
۱۰۲.....	۵-۱۲-۱ تعلیم و تربیت در خانواده
۱۰۴.....	۵-۱۳ اهمیت خانواده در دوران کودکی
۱۰۴.....	۵-۱۴ اهمیت خانواده در دوران نوجوانی
۱۰۵.....	۵-۱۵ عوامل امنیت و ثبات خانواده
۱۰۶.....	۵-۱۶ تعریف خانواده از منظر قرآن
۱۰۹.....	۵-۱۷ اصلاحات خانوادگی از دیدگاه قرآن
۱۱۵.....	۵-۱۸ تعلیم و تربیت در مدرسه
۱۱۶.....	۵-۱۹ تحول مؤسسات تربیتی
۱۱۷.....	۵-۲۰ تعلیم و تربیت در اجتماع
۱۱۸.....	۵-۲۱ تأثیر فرد بر جامعه و جامعه بر فرد
۱۲۰.....	۵-۲۲ نظر قرآن به تربیت اجتماعی

فصل ششم

۱۲۳.....	۶- نتیجه گیری
۱۲۵.....	۶-۲ پیشنهادات
۱۲۹.....	۶-۳ منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

تعلیم و تربیت نقش شگفت‌انگیزی در زندگی انسان دارد به طوریکه شکوفایی استعدادها و ارزش‌های والا مبتنی بر تربیت است و وصول به کمال نهایی مرهون روش صحیح تربیت است. انسان نه تنها تربیت‌پذیر است بلکه تنها مخلوقی است که نیازمند تربیت است. نظام معرفتی اسلام به ضرورت تشکیل خانواده اهمیت ویژه‌ای داده است به طوری که رسول خدا خانواده را نهادی مقدس می‌داند و از تشکیل آن به گونه‌ای حمایت می‌کند که با هیچ نهادی برابری نمی‌کند. از دیدگاه اسلام خانواده اهمیت بسیار زیادی در حفظ عفت و حدود اجتماع دارد و هر کس موظف است که تربیت را در خانه و خانواده خویش شروع کند. از نظر اسلام کسی که از این مهم بی‌بهره است هم چنین کسی است که در بیابان خشکی سرگردان و متحیر است و نمی‌داند از کدام راه به سر منزل مقصود برسد. نقش خانواده در تربیت و پرورش فرزند بسیار حائز اهمیت است. احترام و تکوین شخصیت انسان از مؤثرترین روش‌های تربیتی است که در قرآن و روایات به آن توجه خاصی شده است و از دید روانشناسی مهمترین عامل شکل‌گیری، شخصیت فرزند شناخته می‌شود. روش تربیتی والدین در تکوین شخصیت و هم‌چنین بازگاری آنان با وضعیت مختلف اجتماعی مؤثر است. روابط مطلوب میان والدین و فرزندان در سلامت روان فرزندان تأثیر فراوان دارد. بی‌شک معصومان (علیهم السلام) موفق‌ترین مربیان و سیره‌قوی و عملی آن‌ها مطمئن‌ترین الگو برای والدین در امر ظریف و راجح و خم تربیت هستند.

در این کتاب به بررسی دیدگاه‌های امام علی(ع) در زمینه تربیت کودکان پرداخته شده است و اهداف آن معرفی دیدگاه‌های امام علی(ع) در نهج البلاغه در مورد تربیت فرزندان و جمع‌آوری نظرات، توصیه‌ها و سیره عمل آن حضرت در زمینه تربیت اجتماعی می‌باشد. در این مجموعه سعی شده است به برخی از مهمترین سوال در زمینه تربیت فرزندان پاسخ داده شود:

(۱) جامعه تا چه اندازه نسبت به مسائل تربیتی نهج البلاغه به طور اعم و تا چه اندازه نسبت به اهداف اجتماعی تربیت در نهج البلاغه به طور اخص آشنایی دارد؟

(۲) با توجه به دیدگاه امام علی(ع) اصول و روش های تربیت اجتماعی کدام است؟

(۳) آن دسته از خانواده هایی که در تکاپوی یافتن الگوی برتر و کارآمد تربیت برای دلبندانشان هستند، تا چه حد در این امر از نهج البلاغه به عنوان یک الگوی تربیتی برای تربیت فرزندانشان کمک گرفته اند؟

بر اساس ماهیت موضوع مشخص می شود که موضوع تحقیق امری نظری است و در زمره تحقیقاتی است که روش آن توصیفی- تحلیلی می باشد. در این پژوهش از روش کتابخانه ای و توصیفی استفاده شده است و با استفاده از فیش برداری از اسناد و مدارک و گردآوری اطلاعات مورد نیاز در رابطه با تربیت کودکان، اصول و روش هایی با توجه به دیدگاه امام علی(ع) استخراج شده و به آن پرداخته شده است. در ادامه با عنایت به توصیه ها و احادیث از امام علی(ع)، فرضیه هایی که در قالب اصول و روش های تربیت کودکان بیان شده است، را اثبات نموده و در پایان به بیان پیشنهادات پرداخته شده است.

هدف از پژوهش در این زمینه آن است که بتوانیم با استفاده از این کتاب در جهت تبلیغ روش های دینی در تربیت فرزندان گامی درپند که کمک برداشته باشیم و امید است که فرمایشات حضرت علی(ع) چون نوری بر دل های خردمندان بتابد و در جانهایشان تاثیری شگرف بگذارد.

با احترام به پیشگاه مقدس آن حضرت

مؤلفان